

2020-03-04

Ert dnr. U2020/00848/GV

Frågor om Corona-virus med ev. insjuknande i Covid-19, inför möte med regeringen den 5 mars 2020

Oro för Corona-viruset är möjligen större än själva riskerna för insjuknande

Vi ser att myndigheterna är tydliga med att friska barn ska gå i förskola och skola. Vi ser också att UD:s avrådan om resa enbart gäller sådana områden där "sjukvårdslogistiken" inte kan upprätthållas, därför ingen reseavrådan till t.ex. norra Italien (i skrivande stund). Föräldrars oro för viruset och att deras barn ska bli sjuka måste dock tas på allvar. Medias rapportering om Corona-viruset som visar skyddsklädd personal och hur smittade förs till sjukhus, uppgifter om antal dödsfall, att andra europeiska länder stänger skolor och universitet påverkar människor. Vidare har tidigare erfarenhet från den så kallade svininfluensan och riktlinjerna om vaccinering – som i sin tur ledde till svår sjukdom hos ett fåtal barn och unga – påverkat människors uppfattning negativt.

De riktlinjer som finns i dag från myndigheterna är förhållandevis kortfattade och tar inte tillräcklig hänsyn till den oro som faktiskt finns, framförallt rörande våra barn. Flera fristående skolor vittnar om att de statliga riktlinjerna inte har tillräcklig legitimitet hos föräldrarna och att föräldrarna hävdar att de kommer att hålla sina barn hemma från förskola och skola om andra elever som vistats i de utpekade riskområdena kommer till skolan. Det riskerar att leda till motsättningar mellan föräldrar och skola (som försöker följa riktlinjerna), men även mellan andra elever och föräldrar, där barn riskerar att utsättas av kränkningar. Vi ser det som oroande att det saknas en acceptans från föräldrarna för dagens riktlinjer från de statliga myndigheterna.

Förbundet har inte tagit fram egna riktlinjer kring hanteringen av Corona-viruset. Vi hänvisar i stället på vår hemsida till Skolverket, Folkhälsomyndigheten och Krisinformation.se samt lämnar exempel på andra medlemmars riktlinjer. Sist i detta dokument finns utdrag ur riktlinjer från de större friskolekoncernerna. AcadeMedia AB har t.ex. tydliga riktlinjer på sin hemsida som fortlöpande uppdateras med ny information.

Frågor från medlemmarna

Vi har tagit emot ca 15 frågor per telefon och mail om hantering kring Coronaviruset. Frågorna gäller:

- om elever som vistats i utpekade riskområden får komma till skolan?
- om eleven ska stanna hemma, hur ska undervisningen gå till?
- föräldrakrav och hur dessa ska bemötas. Föräldrar nöjer sig inte med informationen och riktlinjerna från Skolverket och Folkhälsomyndigheten
- finns någon nationell plan?
- varför har Skolverket inte tydligare anvisningar – krävs ytterligare åtgärder från skolans sida?
- vad har skolan själv rätt att bestämma om?
- vad kommer hända om skolan tvingas stänga?
- betalas elevpeng ut för elev som måste stanna hemma?

Flertalet av våra större medlemmar har egna riktlinjer

Många av våra medlemmar har lagt in egna riktlinjer på sina hemsidor, framförallt de större skolföretagen såsom IES, AcadeMedia och Kunskapsskolan. Däremot saknas sådana riktlinjer i hög utsträckning på de mindre skolorna.

I de riktlinjer vi sett hänvisas till Skolverket och Folkhälsomyndighetens rekommendationer, men dessa ökas vanligen på med dels mer detaljerade uppgifter om skolans hantering av coronaviruset samt en försiktighetsprincip, som önskan om kontakt med personal på skolan för elever eller personal varit på resa i de utpekade riskområdena. Även hygienråd om noggrann handtvätt m m kan finnas med i riktlinjerna.

Svårigheter med att huvudmän på egen hand ska avgöra åtgärder

Det ganska hårda tryck som kan förekomma från föräldrar som är oroliga för att deras barn ska smittas av Corona tillsammans med det friutrymme som finns i både Skolverkets och Folkhälsomyndighetens riktlinjer upplevs besvärligt från flera skolhuvudmän. Samtidigt som de statliga riktlinjerna är tydliga med att friska barn bör gå i förskola och skola, framgår också att huvudmannen kan fatta självständiga beslut. För att undvika att olika regler uppstår i skolorna och att rätten till utbildning kommer att hanteras på olika sätt, behövs tydliga nationella riktlinjer som inte lägger ansvaret på huvudmännen att fatta olika beslut i frågan. Ändå finns fortfarande ett behov av att kunna hantera enskilda ärenden på respektive skola. Det handlar bland annat om just sådana fall, där konflikter riskerar att uppstå som utsätter elever för kränkningar.

Ytterligare problem med att respektive skolhuvudman själv avgör åtgärder, är att beslut om att elever ska stanna hemma eller rent av att stänga skolan innebär följdproblem som inte kan lösas på skolnivå.

Behov av nationella riktlinjer

Vi ser att det finns ett stort behov av nationella riktlinjer för att komma till rätta med problem som uppstår just nu. Skäl för nya, nationella riktlinjer är bl.a. följande

- krav på nya riktlinjer som har legitimitet och som tar föräldrars oro på allvar
- tydlighet för oroliga föräldrar, vilket också minskar trycket på skolhuvudmän att fatta egna beslut
- likhet i besluten hos alla skolhuvudmän
- följdproblem som inte kan lösas på skolnivå, t.ex. tillsyn, brott mot skollagen att distansundervisa, VAB

Nationell plan

Det kan, utöver nationella riktlinjer som tar sikte på nuläget, också behövas ytterligare planer för hur Corona-viruset ska hanteras på längre sikt. Det skulle kunna handla om vad som kommer att gälla om det inträffar ett akut Covid-19 utbrott på en skola, om det upptäcks att personal drabbats av coronaspridning, om hela skolor tvingas stänga ned, osv. Vi kan hoppas på att dessa inte behöver användas. Men det går heller inte att stå utan sådana planer om det värsta scenariot inträffar.

Förslag till att utarbeta nationella riktlinjer och planer för Corona-viruset (och ev. andra sjukdomsutbrott eller pandemier)

Förbundet anser att det är av vikt att de som (eventuellt) ska utarbeta nationella riktlinjer och planer för hantering av Corona-viruset måste ha betydande erfarenhet och närhet av situationen i skolan, ”på golvet” och i kontakterna med föräldrarna. Vi föreslår därför att en arbetsgrupp, där skolhuvudmän får möjlighet att delta, inrättas.

Frågor att ta hänsyn till

Det kan tyckas enkelt att fatta beslut om att vissa elever bör stanna hemma från skolan. Det innebär dock följdfrågor som behöver hanteras i samband med riktlinjer kring att barn och elever eventuellt ska stanna hemma från förskola och skola. Dessa berör också annan lagstiftning och andra myndigheter, än de på skolområdet.

- **Tillsyn** – när en elev fullgör skolplikten övergår tillsynsansvaret till skolan. Tillsynsansvaret minskar med elevens ökande ålder och mognad. Vem har tillsynsansvar för elev som inte befinner sig i skolan, men som får undervisning?
- **VAB** – för de yngre eleverna finns alltså en tillsynsproblematik, men vi utgår från att det är föräldrarna som får stanna hemma med barnen. För friska barn utgår ingen ersättning för vård av barn. Föräldrar får i så fall stanna hemma utan ersättning. Är det rimligt?
- **Undervisningen** – hur ska undervisningen för eleverna som ska stanna hemma kunna genomföras på ett bra sätt? Idag finns inte utrymme i skollagen för distansundervisning. De yngre eleverna skulle möjligen inte heller kunna hantera distansundervisning utan introduktion.
- **Skolpeng** – på sikt: om fler elever eller rent av en hel skola behöver stänga, vad händer med grundbeloppet/skolpengen för eleverna?

Exempel på riktlinjer om Corona-viruset hos våra medlemmar (från dagens datum); utdrag:

AcadeMedia AB:s riktlinjer om försiktighet:

Dessa riktlinjer gäller alla som inte varit på skolan sedan de kom hem från ett riskområde.

Om man har luftvägssymtom, hosta eller feber och varit i ett riskområde ska man stanna hemma och omedelbart kontakta Vårdguiden 1177 på telefon för vidare bedömning.

Alla som kommer hem från riskområden uppmanas att kontakta skolan (rektor eller annan kontaktperson som i sin tur kontaktar rektor) innan de kommer till skolan. Risken för smitta är låg, men vi tillämpar försiktighetsprincipen. Därför kommer vi att underlätta för alla som vill sätta ert/era barn i frivillig karantän. Vi vill påminna om att skolplikt gäller för elever från förskoleklass till årskurs nio, men vi har stor respekt för om ni väljer frivillig karantän. Skolan kommer att vara behjälplig med skoluppgifter under tiden för att inte eleven ska komma efter med sina studier. Vi kommer att hantera varje individ för sig, och hitta lösningar för var och en.

För förskolebarn ber vi vårdnadshavarna att kontakta rektor för att diskutera lösningar.

Kontakta också rektor om det finns oro på grund av exempelvis nedsatt immunförsvar.

Medarbetare ska kontakta sin närmaste chef.

Internationella Engelska Skolan IES AB:

En elev eller medarbetare som varit i ett drabbat område, men är symtomfri

En person som varit i ett drabbat område, se lista nedan, men är symtomfri ska vara uppmärksam på eventuella symtom som hosta, andningssvårigheter och feber och om symptom eller misstanke om symptom uppkommer ska personal eller elev stanna hemma och kontakta 1177 Vårdguiden omgående för rådgivning och handläggning.

Både barn och vuxna kan enligt Folkhälsomyndighetens bedömning ur smittosynpunkt återgå till skolan om de är symtomfria.

Vi förstår emellertid elevernas och vårdnadshavarnas oro och om vårdnadshavaren anser att det är befogat kan elever som nyligen är hemkomna från något av de nedan listade områdena stanna hemma i 14 dagar efter hemkomst utan att riskera olovlig frånvaro. Vårdnadshavare ska då anmäla detta till mentor som gör upp en plan för hur hemstudier under tiden ska ske.

Länder som per 1 mars räknas som utsatta för smitta är:

Hubei eller annan provins tillhörande Kinas fastland där smittspridning pågår

Norra Italien

Iran

Sydkorea

En elev eller medarbetare som nyligen varit i ett område där smittspridning pågår och som får symtom

En person som nyligen varit i ett område där smittspridning pågår och nu uppvisar symtom som hosta, andningssvårigheter och feber ska kontakta 1177 Vårdguiden via telefon för vidare rådgivning och handläggning.

En elev eller medarbetare som träffat någon som visat sig vara smittad

En person som träffat någon som visat sig vara smittad ska oavsett om personen har symtom eller ej kontakta 1177 Vårdguiden via telefon för vidare rådgivning och handläggning.

Vid all sjukdom ska sjuknämnan göras till skolan och man ska stanna hemma enligt vårdens anvisningar.

Hygienföreskrifter för elever och personal för att förhindra luftvägsinfektioner

En allmänt förebyggande åtgärd mot luftvägsinfektioner är att undvika att röra vid ansiktet eller ögonen samt att undvika nära kontakt med sjuka människor

Tvätta händerna ofta med tvål och varmt vatten, före måltid, mathantering och efter toalettbesök. Handsprit kan vara ett alternativ när du inte har möjlighet till handtvätt.

Genom att hosta och nysa i armvecket eller i en pappersnäsduk hindrar du smitta från att spridas i din omgivning eller från att förorena dina händer.

Stanna hemma när du är sjuk för att undvika att smitta andra.

Kunskapsskolan:

I nuläget är Folkhälsomyndighetens råd att man kan leva som vanligt och gå till skolan om man känner sig frisk, även om man har varit i ett smittdrabbat område. Vi vill dock att rektor ska kontaktas om en elev kan ha blivit exponerad för smitta. Om det av säkerhetsskäl finns anledning att vara i frivillig karantän kan vi komma överens om att skolarbetet ska göras hemifrån. Även elever som tillhör riskgrupper kan efter överenskommelse med skolan få göra skolarbetet hemifrån.